

Kollektivtrafik
Erik Sjaunja
Tfn: 063-14 65 33
E-post: erik.sjaunja@regionjh.se

2021-12-01

RUN/520/2021

Fastställd av regionala utvecklingsnämnden
2021-12-14, § 225

Handlingsplan för trafikförsörjningsprogram 2021-2026

I februari 2021 antog Regionfullmäktige Trafikförsörjningsprogram för Jämtlands län 2021-2026 (RUN/287/2019). Trafikförsörjningsprogrammet visar mål och inriktning för hur kollektivtrafiken länet ska utvecklas på sikt. Programmet innehåller ett antal strategier och prioriterade åtgärder som ska leda i riktning mot målen.

Föreliggande handlingsplan visar planerade insatser, och när i tid de avses att genomföras, för att omhänderta ambitionerna i trafikförsörjningsprogrammet.

Strategi: Resenären i fokus

Insats: Kampanjer och påverkansarbete

Vad: En prioriterad insats är att välkomna resenärerna tillbaka till kollektivtrafiken efter pandemin. Fokus ligger på tidigare kunder och att skapa en överflyttning från bil till hållbart resande (gång, cykel och kollektivtrafik). Arbete med Mobility management som handlar om att främja hållbara transporter genom att förändra resenärers attityder och beteenden, till exempel genom deltagande i projekt som "Testresenär i Jämtlands län".

När: Löpande

Insats: Produkter, biljetter och försäljning

Vad: Ett strategiskt arbete med översyn och utveckling av kollektivtrafikens produkter, biljettutbud, prissättning och försäljning.

När: 2022-2023

Strategi: Integrera kollektivtrafiken i samhällsplaneringen

Insats: Östersundslänken

Vad: Genomförandeinriktad planering för utveckling av Östersundslänken för att svara upp mot den stadsutveckling som sker i Östersund. Handlar om att skapa lösningar som svarar upp mot resenärsbehoven och ger en effektiv trafikering, även fokus kring utformning, tillgänglighet och trygghet.

När: 2021 och minst till 2024

Insats: Samverkan

Vad: Löpande samverkan med kommuner och andra aktörer i trafik- och samhällsplaneringen, i syfte att fånga upp behov och ge kollektivtrafiken bra förutsättningar.

När: Löpande

Strategi: Dra nytta av digitaliseringens möjligheter

Insats: Framtidens biljett- och betalsystem

Vad: Utveckling av biljett- och betalsystem i samverkan med Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten, enligt samverkansavtal mellan parterna (RUN/85/2021). Projektet omfattar uppgradering av befintliga biljett- och betalsystemet, ny app, tillgänglighetsanpassning mm. Projektet ger förutsättningar för ökad tillgänglighet, intäktssäkring och ett starkare varumärke.

När: 2021-2025

Strategi: Utveckla utbudet i de starka regionala stråken

Insats: Linje- och utbudsanalys

Vad: Linje- och utbudsanalys av kollektivtrafiken i länet som en bilaga till trafikförsörjningsprogrammet. Omfattar utvecklade planeringsprinciper och målbild kring utbudsnivåer. Bilagan uppdateras vid behov.

När: 2021

Insats: Översyn av stomstråken och utvecklade bytesnoder

Vad: Översyn av stombusstrafiken i regiontrafiken. Fokus på stomstråken som binder samman länet och hur trafiken i dessa kan utvecklas. I arbetet kan utvecklade bytesnoder prövas.

När: 2022-2023

Insats: Mittstråket

Vad: Utveckling av kollektivtrafiken i Mittstråket, och förbättrad infrastruktur, bland annat med förstärkt koppling till Trondheim. Sker bland annat genom deltagande i Partnerskap Mittstråket. Inriktningsbeslut finns även om att skapa en tredje tur med Norrtåg till Storlien/Trondheim (RUN/774/2020).

När: Löpande

Insats: Tågstrategi Norrtåg

Vad: Tågstrategi för Norrtågssystemet. Under 2021 har ett arbete inletts med en långsiktig tågstrategi för hela Norrtågssystemet, dels som ett underlag inför kommande upphandling av trafiken, dels för att gemensamt skapa en långsiktig vision om inriktning för den framtida trafiken och en långsiktig fordonsstrategi. För Jämtlands län ingår att studera trafiken på Mittbanan men också att belysa kopplingen mot Norge i samband med elektrifieringen av Meråkerbanan, koppling Östersund-Gävle, Östersund-Bräcke-Umeå samt persontrafik på Inlandsbanan.

När: 2021-2022 (utredningsfas)

Strategi: Utveckling av stadstrafiken i Östersund

Insats: Stadstrafik Östersund

Vad: Utveckling av stadstrafiken i Östersund. Inför upphandling, med planerad trafikstart juni 2023, har ett utredningsarbete kring linjenät och utbud genomförts. Inför trafikstart krävs fortsatt analys av trafiken men också en mer genomförandeinriktad planering. I samband med trafikstart finns också en fas där den nya trafiken etableras.

När: 2021-2023

Strategi: Utveckla resmöjligheter utanför stomstråken – våga testa innovativa lösningar

Insats: Delad mobilitet för landsbygd

Vad: Region Jämtland Härjedalen deltar i Vinnovaprojektet ”Delad mobilitet för landsbygden - hur mobiliserar vi för levande samhällen i hela Sverige?” (RUN/526/2021). Projektet kommer att demonstrera ett antal delade mobilitetslösningar där kollektivtrafiken är en del.

När: 2022-2023

Strategi: Öka tillgängligheten till och inom kollektivtrafiken

Insats: Strategiskt arbete kring tillgänglig kollektivtrafik

Vad: Tillgänglighetsfrågorna skär genom många delar av verksamheten. En åtgärdsplan för tillgänglighetsanpassning inom kollektivtrafiken ska tas fram (fordon, infrastruktur och information etc). Inom separata projekt som exempelvis nytt biljett- och betalsystem, Östersundslänken och trafikupphandlingar krävs överväganden kring tillgänglighetskraven. Under 2023 planeras en inventering av status på hållplatser.

När: 2021-2023

Insats: Anpassning av hållplatser och bytespunkter

Vad: Tillgänglighetsanpassning av prioriterade hållplatser och bytespunkter. Ansvaret ligger på väghållaren men arbetet sker i dialog med Region Jämtland Härjedalen.

När: Löpande

Strategi: Välj rätt drivmedel

Insats: Successivt införande av emissionsfri busstrafik

Vad: Under 2021 och 2022 tas ytterligare steg i elektrifiering av Östersunds stadstrafik, där totalt 10 nya elbussar kommer att införas till 2022 (RUN/112/2020). Från juni 2023 är kravställningen 100% eldriven busstrafik i stadstrafiken (RUN/585/2020).

När: 2021-2023

Insats: Strategiska val kring drivmedel

Vad: Drivmedelsfrågan är komplex och hanteras löpande i verksamheten. Omvärldsbevakning sker bland annat genom Svensk kollektivtrafiks Miljönätverk.

Strategiska vägval kommer exempelvis att behöva ske i samband med kommande trafikupphandlingar. Tillsammans med Östersunds kommun ska också ett arbete göras för att analysera vilka möjligheter som den planerade biogasanläggningen i Gräfsåsen kan ge, och eventuell användning av biogas i busstrafiken.

När: 2021-2025

Strategi: Fokus på kommande trafikupphandlingar – kravställning och uppföljning

Insats: Analys inför trafikupphandlingar och genomförande

Vad: Regionala utvecklingsnämnden har fattat beslut om allmän trafikplikt för stadstrafiken i Östersund samt Åre och Ragunda (RUN/264/2021). För stadstrafiken i Östersund, trafikstart juni 2023, har ett förberedande analys- och utredningsarbete av den framtida trafiken genomförts. Frågor kring trafiken ska även utredas för Åre och Ragunda, som har planerade trafikstarter december 2023 respektive december 2024. För Norrtågstrafiken, trafikstart december 2025, drivs processen av Norrtåg AB i dialog med ägarna. Även linje 40 och trafikavtal för särskild kollektivtrafik ska upphandlas under perioden.

När: 2021-2025

Insats: Utvecklad avtalsuppföljning

Vad: Inom såväl befintliga som kommande trafikavtal är en systematisk avtalsuppföljning central för att säkerställa en leverans i enlighet med ställda krav. Ett särskilt fokus läggs på utveckling av verksamhetens arbetssätt.

När: Löpande

Översikt av insatser

Nedan sammanfattas prioriterade insatser under perioden 2021–2026:

Strategier & prioriterade åtgärder i TFP	2021	2022	2023	2024	2025	2026
1. Resenären i fokus						
Kampanjer och påverkansarbete						
Produkter, biljetter och försäljning						
2. Integrera kollektivtrafiken i samhällsplaneringen						
Östersundslänken						
Samverkan						
3. Digitaliseringens möjligheter						
Framtidens biljett och betalsystem						
4. Utveckla utbudet i starka stråken						
Linje- och utbudsanalys						
Översyn stomstråk och utvecklade bytesnoder						
Mittstråket						
Tågstrategi Norrtåg						
5. Utveckling av stadstrafik Östersund						
Utredning/analys inför upphandling						
Planering inför trafikstart						
Etablering						
6. Resmöjligheter utanför stomstråken - innovativa lösningar						
Delad mobilitet för landsbygd (Vinnova)						
7. Öka tillgänglighet						
Åtgärdsplan för tillgänglighetsanpassning						
Anpassning av app, hemsida						
Kravställning inför trafikupphandling						
Inventering hållplatser						
Anpassning av prioriterade hållplatser						
8. Drivmedel						
Införande av ytterligare elbussar i stadstrafik						
Analys och krav inför upphandlingar						
Projekt med Östersund kring drivmedel/biogas						
9. Trafikupphandlingar						
Analys inför trafikupphandlingar och genomförande						
Stadstrafik Östersund						
Åre						
Ragunda						
Linje 40						
Särskild kollektivtrafik						
Norrtåg						
Utvecklad avtalsuppföljning						

Uppföljning

Uppföljning av programmet, med fokus på målen och åtgärder, sker årligen. Handlingsplanen revideras vid behov.